

людей роблять щасливими (а не нещасними, як зазвичай у дистопіях). Консюмеризм, соціальна інженерія, розваги та наркотики зробили задоволення завжди і всім доступними без жодних зусиль. Однак деякі персонажі замислюються про справжність свого щастя, оскільки постійна і легкодоступна споживацька насолода не дає їм повноти щастя. Постає питання, чи «щасливі люди» в цьому режимі по-справжньому щасливі [3]. Як пояснює Д. Неттл, для повноти щастя нам потрібно постати перед викликом, потрібно зіштовхнутися зі складністю завдання, визнати можливість поразки – і тільки тоді наше щастя буде доповнене глибоким задоволенням від здолання перешкод, досягнення успіху та зростання [4, с. 170].

Отже, підсумовуючи викладені вище аргументи, варто наголосити на тому, що свобода є засадничою для щастя, щаслива людина – це людина, що спроможна керувати своїм життям, вільно актуалізовувати свій потенціал та самостійно обирати мету і напрямок саморозвитку. Тільки сама людина здатна здійснити своє щастя. В умовах тоталітаризму людину змушують жити у чітко визначених рамках, насаджуючи санкціоновані світоглядні переконання. Тоталітарний режим не може зробити людину щасливою, оскільки позбавляє її засадничої умови щастя – свободи вибору та дії.

Література

1. Пурій Р., Луц У. Планування щасливого життя. Львів : Літопис, 2019. 168 с.
2. Barrow R. Happiness. London and New York : Routledge, 2012. 160 p.
3. Haworth A. Totalitarianism and Philosophy. London and New York: Routledge, 2019. 104 p.
4. Nettle D. Happiness: The Science Behind Our Smile. Oxford : Oxford University Press Inc, 2006. 224 p.
5. Seitschek H.O. Eschatological Interpretations : Vondung, Talmon // Totalitarianism and Political Religions. (Ed. By Hans Maier). Volume 3. P. 164 – 175.
6. Shorris E. The Oppressed Middle : Politics of Middle Management : Scenes from Corporate Life. Garden City, NY: Anchor Press/Doubleday, 1981. 393 p.

УДК 321

ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В НОВИХ УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Анатолій Резнік,

*магістр філософії, аспірант кафедри філософії та політології
Тернопільського національного економічного університету*

Проаналізовано тенденції глибокої трансформації системи управління та обґрунтовано ідею об'єднаного людського інтелекту, а саме у спроможності людства трансформувати систему державного управління на основі науково-аналітичних, інформаційно-технологічних систем.

Ключові слова: трансформація системи управління, політичні режими, тоталітаризм, авторитаризм, демократія, науково-аналітичні та інформаційно-технологічні системи, людський фактор.

The tendencies of deep transformation of the management system are analyzed and the idea of the united human intellect is substantiated, namely the ability of mankind to transform the system of public administration on the basis of scientific-analytical, information-technological systems.

Keywords: transformation of the management system, political regimes, totalitarianism, authoritarianism, democracy, scientific-analytical and information-technological systems, human factor.

Постановка проблеми. Повсюдні кризи – політичні, економічні, соціальні, продовольчі, екологічні, епідемічні, демографічні, етнічні, які охопили людство, вимагають радикальної трансформації систем управління, завданням яких є звести до мінімуму прийняття помилкових рішень спричинених людським фактором.

Мета статті – обґрунтувати недосконалість системи державного управління та необхідності її трансформації у нових умовах розвитку людського суспільства.

Виклад основного матеріалу. Часто можна зустріти такі висновки науковців, що наче б то тоталітарний чи авторитарний режим як система державного управління, дозволяє швидко і ефективно відновити економіку та консолідувати усі сили нації на вирішення нагальних проблем на певному етапі її історичного розвитку. Такі ж самі висновки робляться іншими науковцями, але які вказують про протилежне, а саме, що демократичний режим забезпечує максимальну реалізацію потенціалу кожної людини на благо суспільства. Але насправді, якщо взяти навіть самі найкращі приклади розвитку суспільств, «економічних див», то вони недосяжно далекі у порівнянні з науково-аналітичними, інформаційно-технологічними мобільними системами (НАІТМС), які спроможні будуть охопити усі знання та весь людський інтелект нації, забезпечити у тому числі систему державного управління максимальною ефективністю та зведення до мінімуму прийняття помилкових рішень. Саме в економічній теорії неoinституціоналізму людський фактор відіграє вирішальну роль. Проблема ефективності не у режимі (демократичному, тоталітарному, авторитарному), а у людях-управлінцях, які приймають і реалізують економічні та політичні рішення. Але потрібно розуміти, що ідеальних людей не існує. Немає людини, яка спроможна знати і розуміти виключно усе. Саме тому часто приймаються помилкові і навіть шкідливі на суспільства і держави рішення. Твердження про те, що при тоталітарному чи авторитарному режимі прийняття і реалізації рішень відбувається швидше, бо вони не проходять через широкі дискусії і обговорення, а нав'язуються суспільству правителем чи правлячою верхівкою з обов'язковим жорстким виконанням є незаперечним як і те, що помилкові рішення реалізуються з такою ж швидкістю, тому шкоди від таких правителів і режимів було завдано людству значно більше ніж користі, про що свідчить світова історія.

Що ж являє собою НАІТМС? Нове суспільство не потерпить великого збагачення окремих його членів за рахунок усіх інших через створення великих монополій, холдингів, транснаціональних компаній та корпорацій, що призводить до знищення конкуренції, витіснення з ринку малого та середнього бізнесу і підриву економік цілих держав, які «...вимивають основу економічної функції держави й ставлять саме існування держави як політичного інституту під сумнів» [6, 5, с. 62]. Капіталізм у такій формі довів свою безперспективність і виглядає як утопія [6, 4, с. 45]. Крім того як при державному капіталізмі (соціалізмі), так і приватному – людський фактор несе найбільшу загрозу помилкових рішень у всіх сферах життя суспільства, роботи підприємств, організацій тощо [6]. Людство накопичило і структурувало великий потенціал у науці, техніці та технологіях, методах та інформаційних системах аналізу і здатне вже завтра забезпечити створення відповідних управлінських систем, які б виключали або зменшували до мінімуму можливість прийняття помилкових рішень, що спричинені сьогодні людським фактором. Акумуляування знань та інтелекту людства в одну загальну систему, створення окремих, незалежних національних НАІТМ систем державного управління, у кожній галузі виробництва, на кожному підприємстві тощо, дозволить розвиватися людству шляхом практичності, ефективності, вирішить проблему нерівності суспільства, експлуатації людей, соціальної несправедливості, недосконалого керівництва і т.д. При такій системі зникає таке негативне явище як корупція, відпадає потреба в контролі за несплатою податків бізнесу (тіньова економіка), та в збереженні тої олігархічної системи господарювання, яка дозволяє мати у приватній власності великі виробничі підприємства, ком-

панії, холдинги, корпорації, що забезпечувала власникам непомірно збагачуватися за рахунок суспільства. Середній і малий бізнес має бути всебічно захищений і недоторканий та створені найсприятливіші умови для його розвитку. НАІТМС об'єднавши знання та інтелект суспільства, буде приймати самі потрібні і оптимальні рішення як в питаннях технологічного розвитку таких великих підприємств, що підлягатимуть націоналізації (усуспільненню), так і у виробництві якісної продукції для оптимального забезпечення потреб людей [6].

Хоч кожна людина за своєю природою є недосконалою, але в той же час унікальною, яка здатна проявити свої здібності у будь-чому, та збагатити своїми думками, досвідом, висновками, відкриттями той світ у якому вона живе. Сучасна система управління державою в Україні і світі ще не забезпечена системою, яка б могла охоплювати усі світові знання, людський інтелект, вбирати нові корисні ідеї та пропозиції з кожної галузі (наукової, виробничої і будь якої іншої), синтезуючи і структуруючи їх та отримувати відповіді на всі питання суспільних відносин та державного розвитку. В усі часи окрема людина чи група людей при владі, через помилковість своїх рішень змушувала людство здригатись від заподіяних лих та невиправданих людських жертв, не кажучи вже про тих керівників, які в силу своїх обмежених розумових та вольових якостей не могли забезпечити достойне життя своїх громадян. В Україні згідно законодавства передбачається виборність народом депутатів, мерів, президента та призначення вже тими обранцями на певні посади тих, хто має здійснювати управлінські та контрольні функції (уряд, місцеві адміністрації, прокуратура, поліція, суд). Але якими б розумними, професійними і порядними не були б ці представники влади – вони ніколи не здатні будуть осягнути всі знання суспільства на певному етапі його розвитку, так і запропонувати ідеальну модель управління державою, бо у кожного буде своє бачення. Через це існує така велика кількість політичних партій, що роздирають суспільство на шматки, які наче б то прагнуть покращити життя людей, але усі цей шлях формулюють на свій розсуд. НАІТМС національної держави буде враховувати думку кожного члена суспільства, який жив колись, є сьогодні та житиме у майбутньому, не залежно від його світогляду, освіти, майнового стану, релігійної чи політичної приналежності. Вона перебуватиме у постійному динамічному розвитку, вибираючи золоте зерно з кожної висловленої думки чи пропозиції, безперервно удосконалюючись, що раз у раз нанизуючи на стержневі основи цієї універсальної системи ті позитивні доповнення та зміни, що будуть у подальшому зумовлені необхідністю нового переосмислення у зв'язку з майбутніми відкриттями людства у царині, які здаються сьогодні недосяжними і незбагненими серед нескінченності таємниць Всесвіту. Об'єднаний інтелект національної держави, який зростає і накопичується не може за своїм потенціалом порівнюватися з купкою обранців народу [6].

Для того, щоб хоч трохи наблизитися до суті розуміння даного питання, потрібно визначити світоглядний напрям розвитку людства, від якого буде залежати правильність чи хибність трансформації державного управління за допомогою науково-аналітичних, інформаційно-технологічних мобільних систем. Є два світогляди, дві системи цінностей, які по своїй суті не можуть бути поєднаними, а навпаки – залишаються у постійному протистоянні, створюють глобальні конфлікти на протязі всієї історії людства. – Це космополітичний і націоналістичний світогляди. Космополітичний (імперський) світогляд використовує глобалізм та глокалізм, як нові форми прихованого імперіалізму у якому знищується усе етнічне/національне, створюючи «нове» безнаціональне суспільство без кордонів, армій, національних держав, свідомо створюючи умови для змішування усіх націй в одну гібридну масу. Націоналістичний світогляд, який ґрунтується на тому, що природною основою людства є саме етноси/нації (людські популяції), стоїть на засадах їх збереження та відродження, подолання

наслідків гібридизації (мулатизації), повернення до свого генетичного коріння, створення рівноправних національних держав, збереження національних мов, традицій, культур, психологічних, фізіологічних та генетичних особливостей націй [4, с. 33-43]. Саме з вивчення, дослідження і усвідомлення цих позицій і потрібно виходити, пропонуючи нові моделі державного управління в сучасних умовах стрімкого розвитку науки та інформаційних технологій, уникаючи цивілізаційного конфлікту. Розуміння сутності трансформації передбачає володіння науково-аналітичним, інформаційно-технологічним потенціалом, вмонтованим у нову мобільну систему управління при збереженні своїх власних національних традицій, збереженню культурно-цивілізаційних особливостей, бо в іншому випадку трансформація управління буде деструктивно діяти на розвиток національних держав.

Якщо трансформація передбачає перетворення сутності певного явища з одного стану в інший, то модернізація адаптує процеси до сучасних вимог, надаючи їм позитивних якостей. Внутрішня модернізація є викликом внутрішніх потреб суспільства в середині країни, а зовнішня модернізація здійснюється відповідно до світових процесів [2]. Від держави залежить вибір стратегії розвитку суспільства, політичної організації процесу модернізації чи трансформації, що забезпечить високий рівень розвитку. Різні цивілізаційні системи мають свої унікальні історичні самобутності, що повинні не тільки бути збережені, а й розвиватися і примножуватися, реалізуючи принцип соборності, державності, незалежності та рівності. Саме тому актуальною сьогодні є модернізація чи трансформація національних систем державного управління, оминаючи наддержавні імперські утворення на кшталт Євразійського, Європейського чи інших союзів, наддержавних структур, зберігаючи національну державну незалежність та розбудовуючи рівноправні взаємовигідні відносини у світі. Рух людського суспільства по свідомо нав'язаному глобалістами сценарію знищення націй може привести до зупинки природного розвитку людства і до більш глибоких демографічних наслідків, що спричинить глобальне виродження та деградацію людства. Нова ера вимагає створення нової моделі управління, що будуватиметься на інтелекті кожного представника нації і помножена на загальні світові досягнення у всіх сферах життя людини, що забезпечуватиме постійний розвиток та вдосконалення відповідно до нового якісного наукового, аналітичного, інтелектуального, інформаційного, технологічного наповнення, зберігаючи національну ідентичність та цивілізаційну особливість.

Крім сфер суспільного життя інформаційні технології найбільше проникли у політику, створюючи нові форми взаємозв'язків з суспільними інституціями та громадянами: «електронне громадянство», «електронний уряд», «цифрова демократія», «кіберполітика» і под. Завдяки технологіям стало можливим застосування більш точних методик соціології, опитувань, результатів голосування. Фахівцями були розроблені певні програми для різних івент- та контент-аналізів, які дозволяють дати узагальнену інформацію про політичний текстовий масив та події. Серед них – Yoshikoder, CATRAC, DIMAR, Лекса, Text Analyst та інші. На основі результатів за допомогою комп'ютерних програм дослідник створює характеристики і дає оцінку цим об'єктам дослідження [1].

Показником ефективності сучасного адміністративного управління є наявність відповідної інформаційної бази, яка спроможна інтервувати в єдину систему аналізу усі рівні трьох гілок державної влади – законодавчої, виконавчої, судової, з можливістю отримати оптимальне рішення з будь якого проблемного питання. «Ввійшовши в інформаційний простір, ми по-іншому дивимось тепер на таку науку, як теорія комунікації ... коли споживач інформації переміщується з пасивних на активні позиції ... Лауреат Нобелівської премії К. Гелбрейт сказав про цей феномен, що людина хоче бути почутою. Це нова характеристика людини, яка не настільки явно проявлялася в минулому. Теорія комунікації

і дозволяє налагодити ці зв'язки між населенням і владою, між фірмою і клієнтом, між заводом і споживачем» [3, с. 5].

Висновок. Якими б хибними шляхами не йшло людство у пошуку оптимальних чи універсальних моделей свого розвитку у співіснуванні різних рас, націй, культур, цивілізаційних і світоглядних систем, але у підсумку з розвитком науки, аналітики, інформатики, технологічних програм та систем, у найближчому майбутньому буде об'єднаний весь інтелектуальний потенціал людства в єдину світову науково-аналітичну, інформаційно-технологічну мобільну систему, яка повинна стати допоміжною у державній національній НАІТС, будучи живою, перебуваючи у постійному вдосконаленні та розвитку, мобільною моделлю національного об'єднаного інтелекту, розуму, знань, що унеможливить прийняття помилкових рішень не тільки в управлінні державними інституціями, місцевими органами, але і цілими галузями, великими підприємствами, їх усупільнення (націоналізацію), що дозволить нарешті позбутися олігархів-монополістів, вирішить питання корупції, зловживання в органах влади, мінімізує витрати на утримання державного апарату, ліквідує таке поняття як «партія», «багатопартійність» та «опозиція» і забезпечить права, свободи, достойне життя, максимальну реалізацію потенціалу та здібностей кожній людині, а політичні режими підуть в історію як примітивні способи недосконалого державного управління.

Література

1. Алексеев А. Н. Контент-аналіз, його задачі та засоби. Соціологія культури. 2014. №6. С.15–19.
2. Обушна Н. І. Модернізація – сучасний тренд розвитку суспільства. Теорія та практика державного управління. 2015. Вип. 3. С. 36–44.
3. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации. М.: «Рефл-бук». К.: «Ваклер». 2001. 656 с.
4. Резнік А. С. Націоналізм як основа збереження та розвитку націй. Хмельницький. Видавець ФО-П Стасюк А.С. 2019. 100 с.
5. Экономическая мысль XX века: сб. научн. трудов. Вып. 1. С.-Петерб. ин-т. внешнеэкон. связей, экономики и права, филиал г. Калининград. Калининград, 2001. 115 с.
6. Резнік А. С. За створення інституту штучного інтелекту нації. Електронні петиції. Офіційне інтернет-представництво Президента України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://petition.president.gov.ua/petition/57014>

УДК 007 : 001 + 004.9

НАЦІОКРАТІЯ Й ДЕМОКРАТІЯ У СВІТЛІ СОЦІАЛЬНОМІМІКРІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Олександр Холод,

*доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника*

Стаття присвячена аналізу соціальномімікрійних процесів, що здійснюються в межах націократії й демократії з позицій двох дослідників, а саме – А. Лобанової й М. Сціборського. Об'єктом вивчення став аналіз понять, що висловлені термінами «мімікрія», «демократія», «націократія», предметом дослідження – порівняння згаданих понять у тлумаченнях А. Лобанової й М. Сціборського. Метою наукової розвідки стало роз'яснення негативного характеру соціальномімікрійних процесів, що відбуваються на тлі демократичних і націократичних трансформацій у державі.